

CO NALEŻY WIEDZIEĆ W SPRAWACH O UBEZWŁASNOWOLNIENIE?

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu

Niniejsza informacja pozwoli Państwu znaleźć odpowiedzi na podstawowe pytania, najczęściej zadawane w sekretariatach sądowych.

O ewentualne porady prawne należy zwrócić się do specjalistów – adwokatów, radców prawnych

Osoba ubezwłasnowolniona całkowicie

Nie posiada zdolności do czynności prawnych. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych jest nieważna. Jednakże, gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba, że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych

Ubezwłasnowolnić całkowicie można osobę, która ukończyła lat trzynaście, jeżeli na skutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

Dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie ustanawia się opiekę, chyba, że pozostaje ona jeszcze pod władzą rodzicielską.

Osoba ubezwłasnowolniona częściowo

- ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Ważność czynności prawnej dokonanej przez osobę ubezwłasnowolnioną regulują, art. 17-22 k.c (generalnie, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem,

potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego).

Ubezwłasnowolnić częściowo można osobę pełnoletnią z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Wniosek o wszczęcie postępowania może zgłosić:

- małżonek osoby, która ma być ubezwłasnowolniona,
- jej krewni w linii prostej oraz rodzeństwo (jednak krewni osoby, która ma być ubezwłasnowolniona, nie mogą zgłaszać wniosku o wszczęcie postępowania jeżeli osoba ta ma przedstawiciela ustawowego),
- jej przedstawiciel ustawowy,
- Prokurator Okręgowy,
- w przypadku gdy nie ma osób w pierwszym stopniu pokrewieństwa - należy zgłosić się do Prokuratury Okręgowej.

Właściwość miejscowa

Sprawy o ubezwłasnowolnienie prowadzi sąd okręgowy - właściwy dla miejsca zamieszkania (pobytu) uczestnika

postępowania. W przypadku, gdy uczestnik pozostaje w szpitalu lub innej placówce, w tym opiekuńczej – należy wskazać także adres jego aktualnego pobytu.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu rozpoznaje sprawy dotyczące ubezwłasnowolnienia z obszaru właściwości:

Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu - dla miasta Tarnobrzeg oraz gmin: Baranów Sandomierski, Gorzyce, Grębów, Nowa Dęba i Padew Narodowa,
Sądu Rejonowego w Mielcu - dla miasta Mielec oraz gmin: Borowa, Cmolasy, Czermin, Dzikowiec, Gawłuszowice, Kolbuszowa, Majdan Królewski, Niwiska, Przecław, Radomyśl Wielki, Raniżów, Tuszów Narodowy i Wadowice Górne.

Sądu Rejonowego w Stalowej Woli - dla miasta Stalowa Wola oraz gmin: Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Zaklików i Zaleszany.

Sądu Rejonowego w Nisku – dla miasta Nisko oraz gmin: Bojanów, Harasiuki, Jarocin, Jeżowe, Krzeszów, Nisko, Rudnik nad Sanem i Ulanów.

Dokumenty wymagane do założenia sprawy o ubezwłasnowolnienie:

- wniosek i posiadaną dokumentację medyczną w 4 egzemplarzach dla sądu (ewentualnie można posiadać dodatkowy komplet dokumentów na potwierdzenia jego złożenia w sądzie), a gdy żyje małżonek osoby ubezwłasnowolnianej i nie jest wnioskodawcą, to w 5-ciu egzemplarzach,
- dla osób pozostających w związku małżeńskim - odpis skrócony aktu małżeństwa,

- dla osób niepozostających w związku małżeńskim - odpis skrócony aktu urodzenia;
- gdy uczestnik jest rozwódką lub rozwodnikiem akt małżeństwa z adnotacją o rozwodzie lub akt małżeństwa i odpis wyroku rozwodowego,
- gdy uczestnik jest wdową lub wdowcem – akt zgonu współmałżonka oraz odpis aktu małżeństwa,
- gdy osoba mająca być ubezwłasnowolniona pozostaje w związku małżeńskim należy wskazać adres współmałżonka jako uczestnika postępowania
- w przypadku gdy stronami będzie rodzeństwo lub dziadkowie i wnuki należy załączyć takie akty z USC z których wynikałby stopień pokrewieństwa,
- jeśli siostra wnosi o ubezwłasnowolnienie brata to załączyć należy odpis aktu małżeństwa własny (jeżeli jest panną to akt urodzenia) i akt urodzenia brata
- we wniosku należy wskazać informację - czy uczestnik postępowania jest w stanie poruszać się samodzielnie i czy jest w stanie zgłosić się na wyznaczone posiedzenie Sądu.
- w toku toczącej się sprawy o ubezwłasnowolnienie wnioskodawca nie może odbierać i potwierdzać przesłanych do uczestnika pism i dokumentów z Sądu w związku z toczącą się sprawą

o ubezwłasnowolnienie pod rygorem konieczności powtórzenia tej czynności.

W przypadku gdy uczestnik postępowania nie jest w stanie odebrać dokumentów na przykład z powodu swojego stanu zdrowia, może to zrobić inny dorosły domownik (za wyjątkiem wnioskodawcy) lub przesyłka winna być zwrócona ze stosowną adnotacją listonosza do sądu.